

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: другий (магістерський)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: Магістр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: 07 Управління та адміністрування

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 073 Менеджмент

ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ: Магістр менеджменту за спеціалізацією
менеджмент і адміністрування

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Державного біотехнологічного університету

протокол № 5 від « 14 » квітня 2022р.)

та вводиться в дію з «01» вересня 2022р.

В.о. ректора

/Андрій Кудряшов/

Харків – 2022

ПЕРЕДМОВА

Гарант освітньої програми

Гіржева Ольга Миколаївна – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування

Розроблено проєктною групою у складі:

1. Заїка Світлана Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування;
2. Грідін Олександр Володимирович - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування;
3. Романащенко Марина Олександрівна – здобувач магістратури

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Нагаєв В.М. директор Харківської обласної громадської організації «Науковий центр дидактики менеджмент-освіти», д-р пед. наук, професор, 2021 рік.
2. Надоля С.М. – директор ПП Агрофірма «Лан», 2022 рік

**1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ
ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний біотехнологічний університет Факультет менеджменту, адміністрування та права Кафедра менеджменту, бізнесу і адміністрування
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр менеджменту за спеціалізацією менеджмент і адміністрування
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти «Менеджмент і адміністрування»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, Обсяг освітньої програми магістра: Освітньо-професійна програма 90 кредитів ЄКТС, Мінімум 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти , термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Україна Сертифікат № УД 17015782 Термін дії сертифікату про акредитацію – до 1 липня 2023 року.
Цикл/рівень	Другий (магістерський) рівень вищої освіти; НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	1 рік, до 01.07.2023 року
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://btu.kharkov.ua/pro-universitet/osvitnya-diyalnist/osvitni-programi/
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих, успішних, комунікабельних фахівців, здатних ідентифікувати та розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері менеджменту, що передбачають здійснення адміністративних впливів, впровадження інновацій в умовах невизначеності	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь спеціальність, спеціалізація наявності))	Об'єкти вивчення та/або діяльності: управління організаціями та їх підрозділами, операційними системами та процесами в організаціях. Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризуються невизначеністю умов і

	<p>вимог.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області:</p> <ul style="list-style-type: none"> - парадигми, закони, закономірності, - принципи, історичні передумови розвитку менеджменту; - концепції системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проєктного менеджменту тощо; - функції, методи, технології та управлінські рішення у менеджменті <p>Методи, методики та технології:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальнонаукові та специфічні методи дослідження (розрахунково-аналітичні, економіко-статистичні, економіко-математичні, експертного оцінювання, фактологічні, соціологічні, документальні, балансові тощо); - методи реалізації функцій менеджменту (методи маркетингових досліджень; методи економічної діагностики; методи прогнозування і планування; методи проєктування організаційних структур управління; методи мотивування; методи контролювання; методи оцінювання соціальної, організаційної та економічної ефективності в менеджменті тощо). - методи менеджменту (адміністративні, економічні, соціально-психологічні, технологічні); - технології обґрунтування управлінських рішень (економічний аналіз, імітаційне моделювання, дерево рішень тощо). <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в менеджменті.</p> <p>Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 073 «Менеджмент»</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна програма. Підготовка фахівців з менеджменту організацій і адміністрування, здатних в практичній діяльності використовувати набуті компетентності.
Особливості програми	Програма спрямована на підготовку сучасних менеджерів: управлінців, фахівців з адміністративного менеджменту, готових до роботи в умовах невизначеності; ініціативних, креативних, відповідальних, комунікабельних фахівців, здатних до швидкої адаптації. Формування менеджерів з новим перспективним способом мислення, здатних не лише застосовувати існуючі методи менеджменту, але й розробляти нові на базі сучасних наукових досягнень.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	директор (керівник) підприємства, установи або організації (відділення, представництва, філії); голова товариства (виконавчого

	органу акціонерного товариства, ради директорів, спостережної ради); керуючий агентством (страховим, торгівельним, нерухомості, рекламним та ін.); керівник виробничих, юридичних та адміністративних підрозділів організацій; менеджер з питань комерційної діяльності та управління; керівник проектів та програм у сфері матеріального (нематеріального) виробництва; директор з кадрових питань та побуту; начальник відділу кадрів; менеджер з персоналу; менеджер з адміністративної діяльності; менеджер зі зв'язків із громадськістю; фахівець-аналітик з фінансово-економічної безпеки (управління активами, раціоналізація виробництва, дослідження ринку, інвестування, кредитування, ціноутворення та ін.)
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти – доктора філософії. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання; проведення лекційних, практичних і лабораторних та семінарських занять, тренінгів; організація майстер-класів, круглих столів, наукових конференцій та семінарів; залучення студентів до участі в проєктних роботах, конкурсах, олімпіадах та науково-дослідних заходах. Застосовуються інноваційні технології електронного навчання. Проблемні, інтерактивні, проєктні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, колективні та інтегративні, контекстні технології навчання.
Оцінювання	Усне та письмове опитування, тестовий контроль знань, презентація наукової роботи, захист письмових робіт, захист кваліфікаційної роботи, заліки, екзамени. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирибальною шкалою – 4-бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); 2-рівнева національна шкала (зараховано/незараховано); 100-бальна; шкала ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні; ЗК2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

	<p>ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);</p> <p>ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);</p> <p>ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;</p> <p>СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;</p> <p>СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;</p> <p>СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;</p> <p>СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;</p> <p>СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;</p> <p>СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;</p> <p>СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.</p> <p>СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;</p> <p>СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком;</p> <p>СК11. Здатність здійснювати наукові пошуки ефективних шляхів та методів управління організацією.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	ПРН 1 Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;
	ПРН 2 Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення
	ПРН 3 Проектувати ефективні системи управління організаціями;
	ПРН 4 Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;
	ПРН 5 Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;
	ПРН 6 Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
	ПРН 7 Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;

	ПРН 8 Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;
	ПРН 9 Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами;
	ПРН 10 Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;
	ПРН 11 Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;
	ПРН 12 Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);
	ПРН 13 Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).
	ПРН 14 Вміти розробляти та реалізовувати заходи щодо постійного вдосконалення системи управління організацією на науковій основі з метою досягнення найбільшої її ефективності і підвищення якості роботи;
	ПРН 15. Вміти оперувати новітніми знаннями та досягненнями в сфері наукового менеджменту і ділового адміністрування, демонструвати оригінальне мислення в процесі дослідницької діяльності.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Розробники програми: 1 доктор наук, доцент; 2 кандидати наук, доценти та 1 здобувач. НПП - розробники є штатними співробітниками Державного біотехнологічного університету. Гарант освітньо-професійної програми: доктор економічних наук, доцент О.М. Гіржева – доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування. До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в т.ч. закордонні.
Матеріально-технічне забезпечення	– навчальні корпуси; – гуртожитки; – тематичні кабінети; – кабінет курсового та дипломного проектування; – комп'ютерні класи; – пункти харчування; – точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – мультимедійне обладнання; – спортивний зал, спортивні майданчики

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> – офіційний сайт ДБТУ: http://btu.kharkov.ua – офіційний сайт факультету МАП: http://btu.kharkov.ua/fakulteti-instituti/fakultet-menedzhmentu-administruvannya-ta-prava/; – необмежений доступ до мережі Інтернет; – наукова бібліотека ДБТУ, читальні зали; – віртуальне навчальне середовище Moodle; – навчальні і робочі плани; – графіки навчального процесу – навчально-методичні комплекси дисциплін; – навчальні та робочі програми дисциплін; – дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; – програми практик; – методичні вказівки щодо виконання курсових робіт, дипломної кваліфікаційно роботи; – критерії оцінювання рівня підготовки;
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На загальних підставах в межах України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДБТУ та вищими навчальними закладами зарубіжних країн-партнерів. Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі у програмах проекту Еразмус +.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Згідно чинного законодавства про підготовку іноземних громадян.

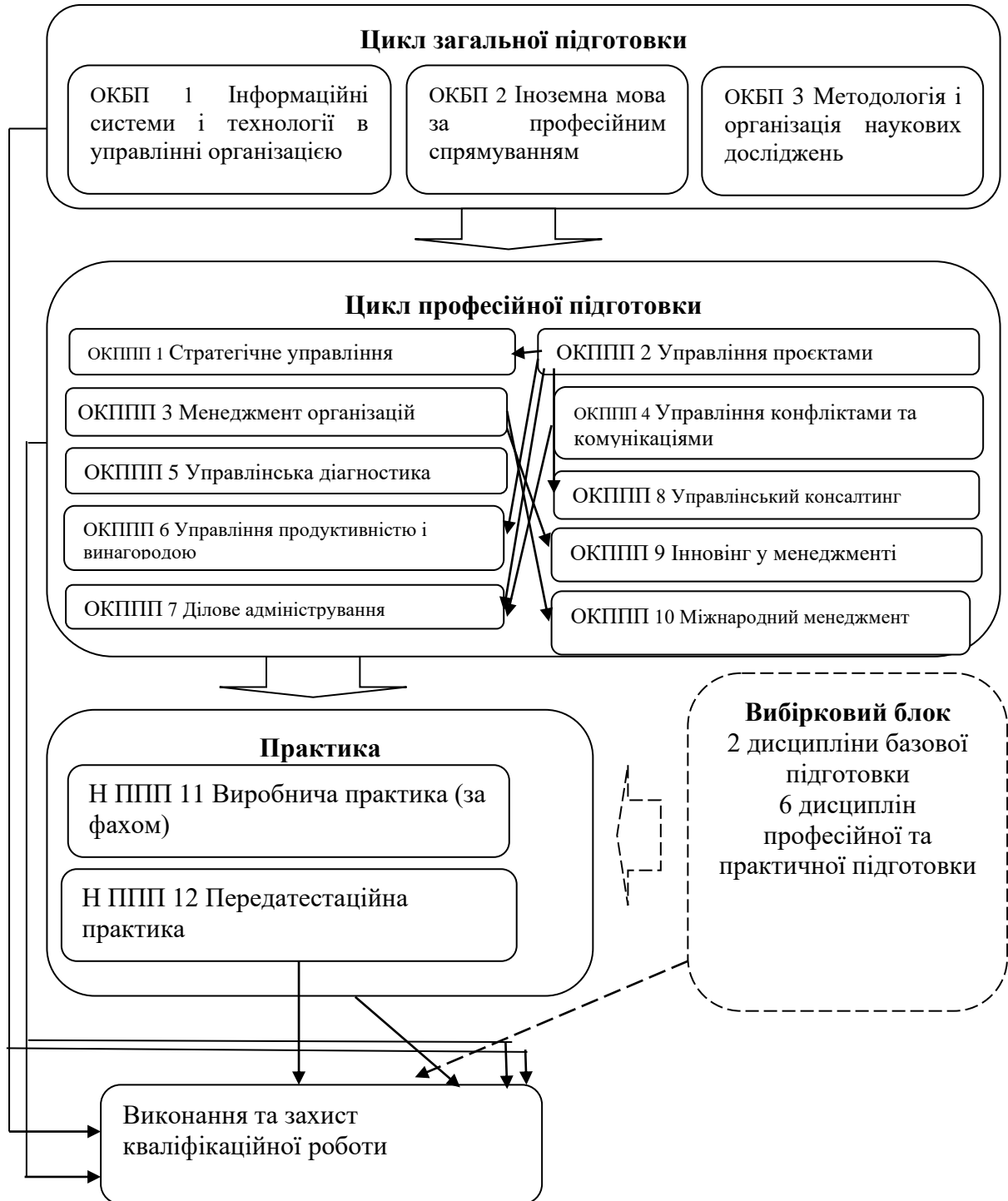
2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
<i>Цикл загальної підготовки</i>			
ОКБП 1	Інформаційні системи і технології в управлінні організацією	3,0	Екзамен
ОКБП 2	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3,0	Диф. залік
ОКБП 3	Методологія і організація наукових досліджень	3,0	Екзамен
<i>Цикл професійної підготовки</i>			
ОКППП 1	Стратегічне управління	4,0	Екзамен
ОКППП 2	Управління проектами	4,0	Екзамен
ОКППП 3	Менеджмент організацій	6,0	Екзамен/ курсова робота
ОКППП 4	Управління конфліктами та комунікаціями	3,0	Екзамен
ОКППП 5	Управлінська діагностика	3,0	Екзамен

ОКППП 6	Управління продуктивністю і винагородою	3,0	Диф. залік
ОКППП 7	Ділове адміністрування	3,0	Диф. залік
ОКППП 8	Управлінський консалтинг	4,0	Диф. залік
ОКППП 9	Інновінг у менеджменті	4,0	Екзамен
ОКППП 10	Міжнародний менеджмент	4,0	Екзамен
Практика			
ОКППП 11	Виробнича практика (за фахом)	6,0	Диф. залік
ОКППП 12	Передатестаційна практика	3,0	Диф. залік
Виконання та захист кваліфікаційної роботи		10	
Загальний обсяг обов'язкових компонент		66,0 (73,3%)	
Вибіркові компоненти ОП			
Навчальні дисципліни базової підготовки (за вибором здобувачів ВО)			
ВКБП 1	Філософія людського спілкування, методика викладання у вищій школі	3,0	Диф. залік
	Ділова українська мова	3,0	Диф. залік
	Психологія та етика професійної діяльності	3,0	Диф. залік
	Корпоративна культура	3,0	Диф. залік
ВКБП 2	Охорона праці в галузі	3,0	Диф. залік
	Соціальна відповідальність	3,0	Диф. залік
	Риторика	3,0	Диф. залік
Навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки (за вибором здобувачів ВО)			
ВС ППП 1 ВС ППП 2 ВС ППП 3	HR-менеджмент	3,0	Диф. залік
	Глобальна економіка	3,0	Диф. залік
	Управління якістю	3,0	Диф. Залік
	Методологія бізнес-планування	3,0	Диф. Залік
	Ризик-менеджмент	3,0	Диф. Залік
	Державне регулювання економіки	3,0	Диф. Залік
	Психологія управління	3,0	Диф. Залік
	Корпоративне управління	3,0	Диф. Залік
	Комунікації в бізнесі	3,0	Диф. Залік
	Міжнародна інтеграція	3,0	Диф. Залік
	Управління економічною діяльністю підприємства	3,0	Диф. Залік
ВС ППП 4 ВС ППП 5 ВС ППП 6	Управління організаційно-правовою безпекою підприємства	3,0	Диф. Залік
	Інтелектуальна власність	3,0	Диф. Залік
	Цінова політика	3,0	Диф. Залік
	Управління організаційними змінами та розвитком	3,0	Диф. Залік
	Інноваційний менеджмент	3,0	Диф. Залік
	Публічне адміністрування	3,0	Диф. Залік
	Адміністративний менеджмент	3,0	Диф. Залік
	Управління конкурентоспроможністю підприємства	3,0	Диф. Залік
	Фінансовий менеджмент	3,0	Диф. Залік
Управління інтелектуальним капіталом	3,0	Диф. Залік	
Загальний обсяг вибірових компонент		24,0 (26,7%)	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		90,0	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми в сфері менеджменту, що потребує здійснення досліджень та/або інновацій і характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

4. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У Державному біотехнологічному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає реалізацію наступних процедур і заходів:

1. Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
2. Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм;
3. Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників та регулярне оприлюднення результатів оцінювання на офіційному веб-сайті університету;
4. Забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників;
5. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
6. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
7. Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
8. Забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

5. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Закон «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України від 07.06.2001 № 2493-III (редакція від 11.10.2017) «Про службу в органах місцевого самоврядування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
4. Закон України від 10.12.2015 № № 889-VIII «Про державну службу» (редакція від 20.01.2018) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Затверджені наказом Міністерства освіти і науки від 01.06.2016 №600 зі змінами від 21.12.2017 №1648 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi>
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К. : Видавництво «Соцінформ», 2010.
7. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.
8. Перелік галузей знань і спеціальностей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>.

Б. Корисні посилання:

1. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
2. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
3. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
4. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
5. Національний глосарій 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf
6. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>
7. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
8. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.

